

Nr 535

Av herr **Lundström** och fru **Hamrin-Thorell**, om stöd åt produktionen av svensk barnfilm.

(Lika lydande med motion nr 561 i Andra kammaren)

Den 24 juni 1957 tillsatte finansministern enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande f.d. överdirektören H. V. B. Älmeby såsom utredningsman med uppdrag att verkställa utredning rörande fortsatt stöd åt svensk filmproduktion.

Utredningen, som antog benämningen "1957 års filmstödsutredning", avgav i januari 1959 sitt betänkande. Utredningens förslag beträffande bl.a. stöd åt produktion av barnfilm lämnas i kapitel IV. Utredaren konstaterade, att "stödatgärderna skall inriktas på att främja en från allmänna synpunkter önskvärd filmproduktion och att särskilt stöd skall kunna ges för framställning av god barnfilm". Utredaren slog också fast, att de generella regler för filmstöd som nu finnes inte visat sig lämpliga som stimulans till ökad produktion av barnfilm.

Utredaren hade speciellt ett viktigt förslag till stödet åt barnfilmproducenterna. I utredningen föreslogs, att "hel nöjesskatteåterbäring — som nu endast gäller barnmatinéer och av barnfilmklubbar anordnade föreställningar — skall i fråga om svenskproducerade barnfilmer, som härför godkända av den till barnfilmkommittén anslutna barnfilmjuryn, även ges för sådana filmer vid kvällsföreställningar. Avsikten härmed är att öka intäktmöjligheterna som underlag för barnfilmsproduktionen. Denna befrielse skall dock endast gälla för filmer som har en längd av minst 1 000 meter eller för program, sammansatta av flera svenskproducerade barnfilmer, som tillsammans har denna längd, under förutsättning att såväl enfilms- som flerfilmsprogram av detta slag endast visas på entimmeföreställningar".

Kungl. Maj:t har ännu inte när detta skrives avgivit något förslag i enlighet med ovanstående. De nuvarande förhållandena för skattebefrielse måste anses vara något föråldrade. Nu gäller att föreställningar måste ha påbörjats kl. 17 eller dessförinnan, annars blir filmen vid visningen skattebelagd. När en stor grupp människor inte har möjlighet att gå med sina barn på bioföreställningar förrän efter arbetstidens slut, d.v.s. i de flesta fall kl. 17, får många barn mycket färre tillfällen att se god svensk barnfilm. Likadant är det på söndagarna. När familjen efter söndagsutfärden vill gå på bio med sina barn, finner den att biograferna inte visar de för

barn lämpade filmerna under en sen eftermiddagsföreställning, därför att befrielsen för nöjesskatt utgår om filmen börjar efter kl. 17.

Vi anser att tiden nu är mogen för en fullständig skattebefrielse för god svensk barnfilm, gjord speciellt för barn under 11 år, oavsett när den visas. Genom de nuvarande bestämmelserna har det orimliga inträffat att barn inte får gå på bio och se lämplig film på kvällen. Däremot står för dem öppna många filmer som gjorts för vuxna men som genom sin "ofarlighet" har karakteriserats som barntillåtna. Vi kan heller inte förstå, varför barnfilm inte anses kunna börja visas efter kl. 17, när TV anser klockan 18 och ibland, t.ex. på lördagarna, även senare tidpunkter lämpliga för visning av barnfilmer och barnprogram.

Vi håller helt med 1957 års filmutrednings betänkande i fråga om en ändring av längden på filmmeter för att komma i åtnjutande av skattebefrielse. Enligt gällande bestämmelser utgår inte skatteåterbäring för film, vars längd understiger 2 000 meter såsom bredfilm. Utredaren föreslog, som vi ovan citerat, ett undantag av denna "kvalifikationsgräns" för svenskproducerad och av barnfilmjuryn för visning godkänd svensk barnfilm. Utredaren föreslog 1 000 meter som gräns. Därest det anses att gränsen icke helt bör slopas och 1 000-metersgränsen kan vålla förväxling med kortfilm, föreslås en gräns på 1 500 meter. För en entimmesvisning åtgår ca 1 850 meter film. Barnpsykologer har konstaterat att barn efter drygt en timmes visning blir trötta och ouppmärksamma. Nuvarande 2 000 meter som gräns är åtminstone vad beträffar barnfilmer i allmänhet för hög. För övrigt måste man ifrågasätta hur det går att göra en begränsning för kvalitet och kultur vid en viss kvantitativ gräns. Här borde självklart enbart kvaliteten gälla vid bedömningen.

Produktionen av god svensk barnfilm bör uppmuntras. Enligt tillgängliga uppgifter gjordes under åren 1946—1960 endast tio svenska barnfilmer. Den nuvarande produktionen av svensk barnfilm är ur ekonomisk synpunkt ett ytterst vanskligt företag. Kostnaden för en svensk barnfilm av god klass belöper sig på ca 500 000 kr. För att ge stimulans till ökad produktion kan man överväga följande:

Staten lägger upp en fond för barnfilmer. Barnfilmsjuryn granskar inlämnade manuskript. Har ett sådant godkänts, kan producenten få ett lån till viss del av produktionskostnaden. Lånet bör löpa med skälig ränta och amorteras under högst tio år. Detta skulle tvinga producenterna att göra bra barnfilm men dessutom bidra till ökad produktion.

Barnfilmer är aktuella under många år, enär publiken ständigt förnyas. Om lånets amorteringstid blir exempelvis tio år, kan producenten förutom intäkterna från biografvisningarna i Sverige även på någon sikt räkna med andra inkomster, nämligen vid försäljning av filmen till TV och utlandet. En bra barnfilm har därför alla möjligheter att så småningom spela in pro-

duktionskostnaderna. Riskerna för barnfilmsfonden torde bli obetydliga om manuskriptgranskningen sker med gott omdöme.

På grund av vad ovan anförts får vi härmed hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att förslag till stöd åt produktionen av svensk barnfilm måtte föreläggas riksdagen.

Stockholm den 26 januari 1961

Birger Lundström

Ruth Hamrin-Thorell
